การนำเสนอรูปแบบการพัฒนาพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เพื่อการศึกษา

นายซำนาญ ภูมลี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาโสตทัศนศึกษา ภาควิชาโสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2542 ISBN 974-333-006-2 ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

By and sele

A PROPOSED MODEL FOR DEVELOPMENT OF THE NATIONAL MUSEUMS FOR EDUCATION

Mr. CHAMNAN PUMLEE

A Thesis Submitted Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education in Audio-Visual Communications

Department of Audio-Visual Education

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1999

ISBN 974-333-006-2

การนำเสนอรูปแบบการพัฒนาพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เพื่อการศึกษา หัวข้อวิทยานิพนธ์ นายชำนาญ ภูมลี โดย โสตทัศนศึกษา ภาควิชา อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. เชาวเลิศ เลิศชโลฬาร อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม อาจารย์ สมลักษณ์ เจริญพจน์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่ง ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต สังหาร์ คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย (รองศาสตราจารย์ ดร. สุชาดา กีระนันทน์) คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ (รองศาสตราจารย์ สมเชาว์ เนตรประเสริฐ) **beu** , _____ อาจารย์ที่ปรึกษา (อาจารย์ ดร. เชาวเลิศ เลิศชโลฬาร) ________________________________อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม (อาจารย์ สมลักษณ์ เจริญพจน์) ารายการ การามการ (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ไพพร คุณาวุฒิ)กรรมการ

(อาจารย์ วิวัฒน์ชัย สุขทัพภ์)

ชำนาญ ภูมลี : การนำเสนอรูปแบบการพัฒนาพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เพื่อการศึกษา (A PROPOSED MODEL FOR DEVELOPMENT OF THE NATIONAL MUSEUMS FOR EDUCATION) อาจารย์ที่ปรึกษา : อ.ดร.เชาวเลิศ เลิศชโลฬาร, อ.ที่ปรึกษาร่วม : อ.สมลักษณ์ เจริญพจน์, 131 หน้า, ISBN 974-333-006-2

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสภาพ ปัญหา และความ ต้องการ การใช้พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เพื่อการศึกษา (2) เพื่อศึกษาแนวทางในการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เพื่อการศึกษา และ (3) เพื่อนำเสนอรูปแบบการ พัฒนาพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเพื่อการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า

รูปแบบการพัฒนาพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเพื่อการศึกษา มีรูปแบบรายละเอียดดังนี้
(1) ด้านบุคลากรการศึกษา มีนักวิชาการศึกษา ผู้ประสานงานกับสถานศึกษา และเจ้าหน้าที่
นำชมที่เพียงพอกับผู้เข้าชม (2) ด้านการจัดนิทรรศการ มีการนำเสนอให้ผู้เข้าชมได้รับทั้งความรู้
ความเข้าใจ เห็นคุณค่า ความงาม ความสำคัญ และสามารถศึกษาหาความรู้ได้ด้วยตนเอง มีสื่อ
ภาพและเสียง เอกสารแจก คู่มือนำชมประกอบการชม ในการชมจะมีการบรรยายสรุปก่อนการ
เข้าชม อุปกรณ์นำชมด้วยตนเอง มีเสียงบรรยายอัตโนมัติ มีการแสดงแสงสีเสียง คอมพิวเตอร์
วัสดุอุปกรณ์ที่มีปฏิสัมพันธ์ ผู้เข้าชมสามารถทดลองทดสอบได้ (3) มีสิ่งอำนวยความสะดวกทาง
ด้านการศึกษา ได้แก่ ห้องสมุด ห้องเรียน ห้องทดลอง ห้องปฏิบัติการ ห้องค้นคว้าสืบค้นข้อมูล
ห้องบรรยาย ห้องประชุม ห้องสัมมนา นอกจากนี้ยังต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกทั่วไปอื่น ๆ
ด้วย เช่น ที่พักผ่อน ร้านอาหารและเครื่องดื่ม ที่รับฝากของ และร้านขายของที่ระลึก เป็นต้น
(4) พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ จะมีกิจกรรมทางการศึกษาด้วย เช่น การแสดงและการละเล่น
ต่าง ๆ สัปดาห์วิชาการหรือกิจกรรมทางวิชาการ การฝึกอบรมหรือค่ายเยาวชน และการจัดประกวด
และแข่งขันต่าง ๆ โดยมีการร่วมมือจากสมาชิกพิพิภัณฑสถาน (5) ในการติดต่อเข้าชม ครูหรือ
สถาบันต้องมีการเตรียมการทั้งในด้านความรู้และความสะดวกในการเข้าชม ภายหลังกลับจาก
การเข้าชม จะต้องมีการประเมินผลด้วย

ภาควิชาโสตทั้ง	์ ศนศึกษา ลายมือชื่อนิสิต	18-
สาขาวิชาโสตทัศ	นศึกษาถายมือชื่ออาจารย์	ที่ปรึกษา 🎊 🗥 (~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~
ปีการศึกษา254	32ลายมือชื่ออาจารย์	ที่ปรึกษาร่วม

10

3970443527 : MAJOR AUDIO-VISUAL COMMUNICATIONS

KEY WORD: THE NATIONAL MUSEUMS / EDUCATION

CHAMNAN PUMLEE: A PROPOSED MODEL FOR DEVELOPMENT OF THE NATIONAL MUSEUMS FOR EDUCATION. THESIS ADVISER: CHAWALERT LERTCHALOLARN,

Ph.D. CO-ADVISER: SOMLAK CHAROERNPOT. pp 131. ISBN 974-333-006-2

The purposes of this study were (1) to study on the state, problems, and needs of The National Museums for education. (2) to find solutions for the development of the National Museums in educational purposes (3) to propose a model for development of The National Museums for education.

The model of the National Museums for educational purpose consists of the followings: 1) Personnel: Educators, Coordinators to educational institutes, and sufficient quantity of guides. 2) Exhibition: visitors should gain knowledge, understandings and at the same time appreciation for the values, beauty, and importance of the exhibited items, and also appropriate for self-study. There are manual documents and audio-visual aids to assist visitors. Brief lectures should be given before visiting the exhibition halls. Self-guidance and automatic explanation should be given in each hall. Light and sound, color, computerized systems and interactive materials are designed in the exhibitions. 3) Facilities for educational purpose are libraries, classrooms, laboratories, and experiment rooms, research corners, auditoriums, and seminar rooms. There also are common facilities such as, rest area, restaurant, left-baggage and souvenir shop. 4) The museum should also conduct educational activities with the cooperation from the members such as organizing shows and games, academic, training and youth camp and competitions. 5) To visit the museum, the teachers should prepare the content and program for students, before contacting the museums. There should be an evaluation or a follow up study after each visit.

ภาควิชา	โสตทัศนศึกษา	ลายมือชื่อนิสิต	12
สาขาวิชา	โสตทัศนศึกษา	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา	100 cm
ปีการศึกษา	2542	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา	ร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณา ความเมตตา ช่วยเหลือ และความเสียสละ ของท่านผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งทางตรงและทางอ้อม ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณท่านผู้มีรายนามดังต่อ ไปนี้

อาจารย์ ดร. เชาวเลิศ เลิศชโลฬาร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์สมลักษณ์ เจริญพจน์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ให้คำแนะนำ คำปรึกษา ความห่วงใย ตลอดจนดูแลเอาใจใส่ใน การปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ

รองศาสตราจารย์สมเขาว์ เนตรประเสริฐ ประธานคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และ คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไพพร คุณาวุฒิ อาจารย์ วิวัฒน์ชัย สุขทัพภ์ ที่ช่วยตรวจแก้ให้คำแนะนำ

ผู้บริหารระดับสูงของกรมศิลปากร ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์

นาวาอากาศเอกอาวุธ เงินซูกลิ่น อธิบดีกรมศิลปากร คุณศิวะลีย์ ภู่เพ็ชร ที่ให้คำแนะนำ คำปรึกษา ผู้อำนวยการ หัวหน้าและนักวิชาการพิพิธภัณฑ์ จากพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติทุกท่าน ที่ช่วยตอบแบบสอบถาม และครู-อาจารย์ที่ช่วยตอบแบบสำรวจ

ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ช่วยตรวจแบบสำรวจ คุณมงคล สำราญสุข ที่ช่วยตรวจแบบสอบ ถาม และให้คำแนะทางวิชาการ

ผู้อำนวยการฯ หัวหน้าฝ่ายบริการการศึกษา คุณเรียม พุ่มพงษ์แพทย์ และเพื่อนร่วมงาน ในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร ทุกท่านที่ให้กำลังใจ เวลา สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ในการวิจัย

อาจารย์ เพื่อน พี่ น้อง ภาควิชาโสตทัศนศึกษา ทุกท่านที่ให้กำลังใจ

คุณพ่อ คุณแม่ พี่ น้อง ญาติ มิตร ที่สมับสนุนทุนทรัพย์กำลังกาย ใจ เด็กชายวสุพล ภูมลี ผู้เป็นทุกสิ่งทุกอย่าง และอาจารย์ จันทร์เพ็ญ สุขเกษม ที่ช่วยเหลือในทุกๆ ด้าน และทุกๆ ท่านที่ให้ ความอนูเคราะห์ แต่ไม่ได้เอ่ยนาม

ขออุทิศสิ่งดีของวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ให้คุณพ่อผู้ล่วงลับที่ไม่ทันพบความสำเร็จของถูก และ อาจารย์จิรา จงกล อดีตผู้อำนวยการกองพิพิภภัณฑสถานแห่งชาติ

ชำนาญ ภูมลี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	1
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ৰ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญแผนภูมิ	ผ
สารบัญตาราง	ល្
บทที่	
1. บทน้ำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
1.3 คำถามการวิจัย	5
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	5
1.5 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	6
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
2.1 พิพิธภัณฑสถาน	8
2.2 พัฒนาการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติในประเทศไทย	12
2.3 พิพิธภัณฑสถานกับการศึกษา	18
3 วิธีดำเนินงานวิจัย	22
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	22
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	23
3.3 ขั้นตอนในการวิจัย	27
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูร	28

·		•
4 ผลการวิเศ	าราะห์ข้อมูล	3
4.1 กา	ารนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	3
4.2 ส่ว	นที่ 1 ข้อมูลผู้ตอบแบบสำรวจและแบบสอบถาม	3
4.3 ส่ว	นที่ 2 การเตรียมการก่อนการไปชม	(
4.4 ଶ୍ର	นที่ 3 การเข้าชม	4
4.5 สา	นที่ 4 ภายหลังกลับจากการเข้าชม	(
5 สรุปผลกา	ารวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	1
ลูปแบา	บการพัฒนาพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เพื่อการศึกษา	i
อภิปรา	ายผลการวิจัย	1
ข้อเสน	เอแนะ	,
รายการอ้าง	เอิง	!
บรรณานุกร	าม	,
ภาคผนวก		ç
ภาคผ	นวก ก แบบสอบถามสำหรับครู-อาจารย์	,
ภาคผา	นวก ข แบบสอบถามสำหรับนักวิชาการพิพิธภัณฑ์	
ภาคผา	นวก ค แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้บริหารพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ	
	1	
	นวก ง รายชื่อผู้บริหารพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ	

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1 วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างครู-อาจารย์	22
2. วิธีการสร้างแบบสำรวจ สำหรับครู-อาจารย์	24
3. วิธีการสร้างแบบสอบถามสำหรับนักวิชาการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ	26
4. วิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์สำหรับผู้บริหารพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ	27

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 สถานภาพผู้ตอบสำรวจและแบบสอบถาม	32
2 การเตรียมการก่อนการไปชม	34
3 ลำดับค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการกำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมก [.]	าร
เข้าชมพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ของครู-อาจารย์ และนักวิชาการพิพิธภัณฑสถาน	
แห่งชาติ	35
4 จำนวนและร้อยละสภาพการเตรียมการของครู-อาจารย์ และความเห็นของนัก	
วิชาการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ	36
5 จำนวนและร้อยละ ของครู-อาจารย์ที่มีปัญหาในการเตรียมการก่อนไปชม	37
6 จำนวนและร้อยละของนักวิชาการพิพิธภัณฑ์ ที่แสดงความเห็นในการเตรียมการข	อง
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ก่อนที่ครู-อาจารย์ จะพานักเรียน-นักศึกษามาชม	38
7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการในจัดทำหลักสูตรการเข้าชมข	อ ง
ครู-อาจารย์	38
8 จำนวนและร้อยละของนักวิชาการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ที่แสดงความเห็นในการ	
ร่วมมือกับสถานศึกษาในการวางแผนและเตรียมการจัดทำหลักสูตรการเข้าชม	39
9 จำนวนและร้อยละสภาพการณ์และขั้นตอนการเข้าชมตามความเห็นของครู-อาจา	เรย์ 42
10 จำนวนและร้อยละของครู-อาจารย์ที่แสดงความต้องการขั้นตอนการเข้าชม และกา	าร
ตอบสนองของนักวิชาการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ	43
11 จำนวนและร้อยละการมีเจ้าหน้าที่นำชม	45
12 จำนวนและร้อยละความรับผิดซอบของเจ้าหน้าที่นำซมต่อจำนวนนักเรียน-นักศึก	ษา 45
13 จำนวนและร้อยละความต้องการของครู-อาจารย์ให้เจ้าหน้าที่นำชมรับผิดชลบ	
นักเรียน-นักศึกษา และการตอบสนองของนักวิชาการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ	46
14 อันดับ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความต้องการคุณสมบัติเจ้าหน้าที่นั่	ู้ำ
ชมของครู-อาจารย์และนักวิชาการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ	46
15 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณภาพการนำชมของเจ้าหน้าที่นำชมตาม	
ความคิดเห็นของครู-อาจารย์	47

ตารางที่

16 จำนวนและร้อยละของนักวิชาการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ที่แสดงความเห็นต่อการ	
ปรับปรุงการคุณภาพการนำชมของเจ้าหน้าที่นำชม	48
17 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของครู-อาจารย์ที่แสดงความเห็นต่อความเหมาะ	
สมของวิธีการนำชมของเจ้าหน้าที่นำชม	49
18 จำนวนและร้อยละขอนักวิชาการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ที่แสดงความเห็นต่อ	
ความเหมาะสมในการนำชมของเจ้าหน้าที่นำชม	49
19 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามความเห็นของครู-อาจารย์ ที่มีต่อการจัด	
นิทรรศการ	51
20 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามความเห็นของครู-อาจารย์ที่มีต่อการใช้สื่อ	52
21 จำนวนและร้อยละของนักวิชาการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ แสดงความเห็นต่อการ	
เพิ่มการใช้สื่อในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ	52
22 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของครู-อาจารย์ที่แสดงความเห็นต่อคุณภาพ	
ของสื่อ	53
23 จำนวนและร้อยละของนักวิชาการพิพิธภัณฑ์ ที่แสดงความเห็นต่อการปรับปรุง	
คุณภาพของสื่อสื่อที่ใช้ในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ	54
24 จำนวนและร้อยละ สภาพการใช้เทคโนโลยีในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติตามความคิด	
เห็นของครู-อาจารย์	55
25 จำนวนและร้อยละความต้องการใช้เทคโนโลยีในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติของครู-	
อาจารย์และความเห็นของนักวิชาการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ	56
26 จำนวนและร้อยละ สภาพการจัดกิจกรรม ตามความเห็นของครู-อาจารย์และนัก	
วิชาการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ	58
27 จำนวนและร้อยละความต้องการการจัดกิจกรรมของครู-อาจารย์และการตอบสนอง	
ของนักวิชาการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ	59
28 จำนวนและร้อยละ สภาพการได้รับเอกสารแจกของนักเรียน-นักศึกษาที่เข้าชมทั้ง	
หมดและความเห็นในการแจกของนักวิชาการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ	60
29 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการคู่มือนำชมที่ขายราคาย่อมเยา	
ของครู-อาจารย์	62

7 1	ารางที่
	30 จำนวนและร้อยละของนักวิชาการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ที่แสดงความเห็น ต่อ
	การมีคู่มือขายในราคาย่อมเยา
	31 จำนวนและร้อยละ สภาพการทั่วไป ตามความเห็นของครู-อาจารย์
	32 จำนวนและร้อยละความต้องการทั่วไป ของครู-อาจารย์ และความเห็นของนัก
	วิชาการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ
	33 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาของการเข้าชมทั่วไป ตามความเห็นของ
	ครู-อาจารย์
	34 จำนวนและร้อยละ สภาพการณ์ของครูภายหลังกลับจากพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ
	35 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินพฤติกรรมของนักเรียน-
	นักศึกษา ตามจุดประสงค์ทั้ง 3 ด้าน ของครู-อาจารย์
	36 จำนวนและร้อยละความต้องการของครู-อาจารย์ภายหลังกลับจากพิพิธภัณฑสถาน
	แห่งชาติและความเห็นของนักวิชาการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ
	37 จำนวนประเด็นคำตอบของนักวิชาการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่
	นำชม เจ้าหน้าที่บริการ และบุคลากรอื่นๆ
	38 จำนวนประเด็นคำตอบของนักวิชาการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เกี่ยวกับเนื้อหา
	สาระ เรื่องราวที่จัดแสดง
	39 จำนวนประเด็นคำตอบของนักวิชาการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เกี่ยวกับสถาน
	ศึกษา ครู-อาจารย์ และนักเรียน-นักศึกษา
	40 จำนวนประเด็นคำตอบของนักวิชาการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เกี่ยวกับสื่อ
	เทคโนโลยี และวิธีการ
	41 จำนวนประเด็นคำตอบของนักวิชาการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เกี่ยวกับการดำเนิง
	งานในด้านอื่นๆ
	42 จำนวนประเด็นคำตอบของนักวิชาการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่นำ
	ชม เจ้าหน้าที่บริการ และบุคลากรอื่นๆ ในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ
	43 จำนวนประเด็นคำตอบของนักวิชาการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เกี่ยวกับการจัด
	แสดง
	44 จำนวนประเด็นคำตอบของนักวิชาการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เกี่ยวกับสถาน
	4

79

79

87

88

88

ตารางที่	หน้า
45 จำนวนประเด็นคำตอบของนักวิชาการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เกี่ยวกับการจัดห้อ สนับสนุนการศึกษาและเสริมห้องจัดแสดง	1 77
46 จำนวนประเด็นคำตอบของนักวิชาการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เกี่ยวกับการจัด กิจกรรม	78
47 จำนวนประเด็นคำตอบของนักวิชาการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เกี่ยวกับกับเจ้า	. 0
หน้าที่ของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ	. 78
อบรมของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ	79

นโยบายของรัฐกับพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ.....

ดำเนินงานทั่วๆ ไป ของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ......

51 ขั้นตอนการเตรียมการไปชม.....

52 ขั้นตอนการเข้าชม.....

53 ขั้นตอนภายหลังกลับจากการเข้าชม......

50 จำนวนประเด็นคำตอบของนักวิชาการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เกี่ยวกับกับการ